

Undervisningsbeskrivelse

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Termin	Vinter 2023
Institution	Thy-Mors HF & VUC
Uddannelse	HF
Fag og niveau	Historie B, Religion C, Samfundsfag C
Lærer(e)	<ol style="list-style-type: none">HF: t2022I Kirstine Andersen (Religion, Historie), Sine Lannng (Samfundsfag) T2022o Michael Ellegaard Haslund (Religion), Mihaela Rasmussen (Samfundsfag), Peter Christian Wendt (Historie)HF (klasserne er sammenlagt) Peter Christian Wendt (Historie), Sine Lannng (Samfundsfag), Kirstine Andersen (Religion).
Hold	T2022I+O

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb i faget

Forløb 1	Det gode samfund (tværfagligt forløb)
Forløb 2	Historie (enkeltfagligt forløb inkl. DHO): Første verdenskrig
Forløb 3	Religion (enkeltfagligt forløb): Voodoo
Forløb 4	Samfundsfag (enkeltfagligt forløb)
Forløb 5	Rusland (tværfagligt forløb)
Forløb 6	Historie (enkeltfagligt forløb): Vikingetiden
Forløb 7	Religion (enkeltfagligt forløb) Buddhisme
Forløb 8	Samfundsfag (enkeltfagligt forløb)
Forløb 9	Kulturmøder (tværfagligt forløb)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 1	Det gode samfund (tværfagligt forløb)
Forløbets indhold og fokus	<p><u>Historie</u> En gennemgang af styreformer fra antikken til i dag med fokus på udviklingen af velfærdssamfundet og de rettigheder, forskellige grupper i samfundet, gradvist har fået eller tilkæmpet sig gennem 18- og 1900-tallet (fattige, arbejdere, kvinder osv.). Den centrale problemstilling var: 'Hvad kendetegner det gode samfund?'</p> <p><u>Religion</u> Kristendommens historie og udvikling, herunder Folkekirkens rolle i dag. Næstekærlighedsbuddet som centralt i den kristne etik. Afslutningsvist et kig på nytteetik og pligtetik.</p> <p><u>Samfundsfag</u> Samfundsfagsdelen har belyst det gode samfund fra en række forskellige perspektiver: bæredygtighed, ideologier, menneskerettigheder, ligestilling, velfærdsmodeller m.m.</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none">–anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark–formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof–forklare på hvilken måde fagene kan bidrage til at øge forståelsen af virkelighedsnære problemstillinger, herunder professionsrettede problemstillinger–redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng–anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen–sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af dansk kultur og tænkning–undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber samt kvalitative og kvantitative data.
Kernestof	<p><u>Historie</u></p> <ul style="list-style-type: none">–dansk historie og identitet–nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper–natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv–styreformer i historisk og nutidigt perspektiv–historiefaglige metoder <p><u>Religion:</u></p> <ul style="list-style-type: none">–kristendom, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster–etiske, herunder religionsetiske, problemstillinger–religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid–religionsfaglige metoder. <p><u>Samfundsfag:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Ideologier

	<ul style="list-style-type: none"> - Velfærdsmodeller - Velfærdsudfordringer - Køn og ligestilling - Bæredygtighed - Menneskerettigheder
<p>Anvendt materiale.</p>	<p>Historie</p> <p>Styreformer: Det græske demokrati Styreformer i bystaterne: https://eneuropaeiskverdenshistorie.systeme.dk/?id=150 Demokratiet i Athen: https://eneuropaeiskverdenshistorie.systeme.dk/?id=151</p> <p>Styreformer: Middelalderen Samfundets organisation: https://eneuropaeiskverdenshistorie.systeme.dk/?id=166 Økonomisk feudalisme: https://eneuropaeiskverdenshistorie.systeme.dk/?id=167 Politisk feudalisme: https://eneuropaeiskverdenshistorie.systeme.dk/?id=168 Den katolske kirke: https://grundbogtildanmarkshistorien.systeme.dk/?id=90</p> <p>Reformation og renæssance Indledning: https://voesverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=170 Det nye verdensbillede (kilde 46): https://voesverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=171 Det nye verdensbillede (kilde 50): https://voesverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=174 Læreroplæg om reformationen (PowerPoint) Reformationen: https://voesverdenshistorie.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=175 Almisse og fattigkasse: https://lumen.au.dk/publikationer/nyheder/nyhed/artikel/almisse-og-fattigkasse Film: Historien om Danmark (6), Reformation og Renæssance (http://hval.dk/mitCFU/info.aspx)</p> <p>Styreformer: Oplysningstiden, Naturretten Den Moderne Stat i støbeskeen, https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=410 De Engelske Naturretsfilosoffer, https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=413 De tre store, https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=466 Rollespil om naturretsfilosofferne (lav en ny forfatning).</p> <p>Revolution og demokrati Danmark og Den Franske Revolution (video) https://vimeo.com/25658354 (3 min) Grundfremstilling – Nationalisme, demokrati og klassesamfund 1814-1901 https://danmark.systeme.dk/?id=p162 (digital tidslinje) Fra krise til fremgang 1830-1860 https://danmark.systeme.dk/?id=p503 Sprækker i enevældens mur https://danmark.systeme.dk/?id=p504 Enevældens fald 1848 https://danmark.systeme.dk/?id=p505 Grundloven 1849 (kilde) http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/danmarks-riges-grundlov-af-5-juni-1849-junigrundloven/</p>

Video: De syv F'er. (8 min.)

http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/1915-demokrati-og-valgret-historien-om-de-syv-fer/?no_cache=1&cHash=fb1a6a563448bf7ab0a2f16227a27658

Film: Historien om Danmark del. 8 fra 0-24:00 minut.

<https://www.dr.dk/tv/se/historien-om-danmark-tv/-/historien-om-danmark-2>

Kvinders valgret

Systemskifte og grundlovsændring (læreroplæg)

<http://danmarkshistorien.dk/perioder/fra-systemskifte-til-besaettelse-19011940/systemskifte-og-grundlovsændring/>

Artikel: Kampen for kvinders valgret 1871-1915

[Kampen for kvinders valgret, 1871-1915 \(danmarkshistorien.dk\)](http://danmarkshistorien.dk/kampen-for-kvinders-valgret-1871-1915)

Film: Historien om Danmark (9) - Det svære demokrati (CFU)

Kilde: Carl Ploug i Landstinget om kommunal valgret til kvinder 1888

http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/carl-ploug-i-landstinget-om-kommunal-valgret-til-kvinder-1888/?no_cache=1&cHash=b464b916b6b62ba7bc2a75cae5c587fd

Kilde: "Kvindens politiske Valgret og Valgbarhed" - tale af Johanne Meyer, 1888

http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/kvindens-politiske-valgret-og-valgbarhed-tale-af-johanne-meyer-1888/?no_cache=1&cHash=1f36b984ecc02c8d283e18e4da2bf45e

Kilde: "Kvindens politiske Valgret og Valgbarhed" - tale af Johanne Meyer, 1888

http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/kvindens-politiske-valgret-og-valgbarhed-tale-af-johanne-meyer-1888/?no_cache=1&cHash=1f36b984ecc02c8d283e18e4da2bf45e

Dokumentar: Kvinderne får valgret. CFU (10 min.) *Den sorte skole*

Kilde: Danmarks Riges Grundlov af 5. juni 1915 (kort uddrag)

http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/danmarks-riges-grundlov-af-5-juni-1915/#indhold4_§30, §35

Stemmeprocenter

http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/stemmeprocenter-vedkommunal-og-rigsdagsvalg-1909-1921/?no_cache=1&cHash=ad66ab2eece0a180f3f8105996b74d6

1921/?no_cache=1&cHash=ad66ab2eece0a180f3f8105996b74d6

Rollespil om kvinders valgret

Arbejderbevægelsen

Læreroplæg om industrialiseringen (PowerPoint)

Film: Historien om Danmark del 8 fra 24-60 min.

Arbejdernes vilkår, <https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=p452>

Arbejderbevægelsen, <https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=p441>

Karl Marx og Socialismen, <https://verdenfoer1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=p453>

Fattighjælp

Løsgængere, fattighjælp og kravet om arbejde efter reformationen i 1536 (læreroplæg)

Almisse, arbejde og fattigdom: <https://lumen.au.dk/nyheder/nyhed/artikel/almisse-arbejde-og-fattigdom/> (læreroplæg)

Dokumentar: Der skal ydes før der kan nydes, 1849-1880 CFU (30 min.) *Ludere, lommetyve og lirekassemand (2)*

'Velfærd bag pigtråd. Historyslam'. (15 min.) CFU. Dansk velfærdshistorie og frihed (Danskernes Akademi).

Fattighjælp og tab af rettigheder fra grundlov til socialreform 1849-1933. <https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/fattighjaelp-og-tab-afrettigheder-fra-grundlov-til-socialreform-1849-1933/>

Lov om det offentlige Fattigvæsen, 9. april 1891 (kun kildeintroduktionen, blå rubrik)
http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/lov-om-det-offentlige-fattigvaesen-9-april-1891/#_indn4

Rollespil om fattigkommissionen.

Krisen i 20'erne og 30'erne

Økonomisk krise 1918-1939

<https://verdener1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=582>

Verdenskrisen 1929 <https://verdener1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=596>

Kanslergadeforliget

Kanslergadeforliget, 1933: <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/kanslergadeforliget-1933/>

Socialreformen af 1933 <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/socialreformen-af-1933/>

Film: Historien om Danmark (9), Det Svære Demokrati (klip), <http://hval.dk/mitcfu/>
Rollespil om Kanslergadeforliget

Efterkrigstiden

Efterkrigstidens sociale velfærdsstat: <https://fraoplysningstidtileuropaeiskintegration.systeme.dk/?id=257>

Velfærdsstaten 1945-1973: <https://grundbogtil danmarkshistorien.systeme.dk/?id=193>

Opbrud og ungdom

Kulturelle og sociale opbrud <https://danmarkshistorien.dk/perioder/efterkrigstiden-1945-1973/kulturelle-og-sociale-opbrud/>

Den nye politiske kultur - tradition og forandring (fra afs. 'Det politiske ungdomsoprør' og ned) <https://danmarkshistorien.dk/perioder/efterkrigstiden-1945-1973/den-politiske-kultur-tradition-og-forandring/>

Kvindekampen

Rødstrømperne og den nye kvindebevægelse 1970-1985: <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/roedstroemperne-og-den-nye-kvindebevaegelse-ca-1970-1985>

Gallup: Om familieliv, opdragelse og kønsroller: <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/gallup-om-familieliv-opdragelse-og-koensroller>

10 bud for kvinder, 1974: <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/ti-bud-for-kvinder-i-kvinden-og-samfundet-maj-1974>

Afs. 'Den nye kvindebevægelse' + videoforedrag 'Kvindeliv og kønsroller': <https://danmarkshistorien.dk/perioder/efterkrigstiden-1945-1973/kulturelle-og-sociale-opbrud>

Fri abort, 1973: <https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/fri-abort>

Velfærdsstaten i krise

På vej mod universalisme

<https://ksbogen.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=216>

“Noget for noget” <https://ksbogen.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=215>

Hvem tør udfordre “velfærdskoalitionen”?

<https://ksbogen.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=214>

Joachim B. Olsen “Jeg brækker mig over systemet”, Politiken

Religion, Kristendom

Introduktion til religion

Hvad er religion?: https://religion.systeme.dk/?id=p467&redirect_url=index.php%3Fid%3D519&pageId=519&L=0

Ninian Smart: De syv dimensioner (Religionsportalen)

Folkekirken

Dokumentar: De unge præster afs. 1 (30 min) CFU

Folkekirken i tal: <https://www.fkuv.dk/videnscenteret/kirkestatistik/medlemstal>

Grundloven om folkekirken <https://www.folkekirken.dk/om-folkekirken/kirke-og-stat/folkekirken-og-grundloven>

Kristendommens historie

Fakta om kristendommen: <https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=p285>

Den historiske Jesus: <https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=p289>

Den mytiske Jesus: <https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=p288>

Korsordene: Mattæusevangeliet 27,46, Markusevangeliet 15,34, Lukasevangeliet 23,46, Johannesevangeliet 19,30.

Uddrag af filmen Passion of the Christ (2004), Korsfæstelsescenen.

Læreroplæg om: Det kristne gudsbegreb, Korsfæstelsen og Frelsen (Powerpoint)

5 skarpe om Jesus (CFU, 20 min.)

Esben Andreasen o.a.: Religion og kultur — en grundbog. Systeme, 2010, s. 148-153

Skabelse og syndefald

Myter: <https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=254>

Skabelsesberetningen: 1 mos 1-2

Syndefaldet: 1 mos 3

Kristen etik, næstekærlighed

Loven om rene og urene dyr 3 mos 11, 1-18

Spørgsmålet om rent og urent Mark 7, 1-23

Næstekærlighedsbuddet 3 mos 19, 17-18

Det største bud i loven Matt 22, 34-40

Bjergprædikenen Matt 5-7 (uddrag)

Lignelsen om Den barmhjertige samaritaner Luk 10, 25-37

Læreroplæg om næstekærlighed i jødedom og kristendom (Powerpoint)

Straffeloven §253: <https://danskelove.dk/straffeloven/253>

Marie Krarup: Den syriske flygtning er ikke min næste (debatindlæg fra Kristeligt dagblad)

Kim Hartzner: Den syriske flygtning er også min næste

Biblicistisk etik vs. Situationsetik: <https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=292>

Reformationen

Martin Luther: Et opgør med gerningsretfærdigheden (1520)

Reformationen, i Johnny Thiedecke: Ordet og jorden. Kristendommen forkyndt og fortolket. Pantheon, 1991, s. 11-12.

Lærer-powerpoint om sekularisering

Lærer-powerpoint om reformationen

Video om de 95 teser. (5,5 min.) [http://danmarkshistorien.dk/leksikon-ogkilder/vis/materiale/luthers-opgoer-med-afladshandlen-95-teser-der-indledtereformatio-
nen/?no_cache=1&CHash=059fdcc0491e053dca5cfa2a00c09520](http://danmarkshistorien.dk/leksikon-ogkilder/vis/materiale/luthers-opgoer-med-afladshandlen-95-teser-der-indledtereformatio-
nen/?no_cache=1&CHash=059fdcc0491e053dca5cfa2a00c09520)

5 skarpe om kristendommens danske historie (CFU, 20 min.)

Artikel: Charlotte Krogh Vestergaard: Kristendommens omsorgshistorie (2007)

Pligt- og nytteetik

Esben Andreasen o.a.: Religion og kultur — en grundbog. Systime, 2010, s. 249-255.

Film: 'Sommersonntag' (10 min.): [Axel Prahl in "Sommersonntag" - einem Kurzfilm von F. Breinersdorfer und S. Kamm](#)

Dilemmaspil om pligt- og nytteetik

Aktiv dødshjælp

Vigtigt at vide om aktiv dødshjælp: [Vigtigt at vide om aktiv dødshjælp - Etik.dk](#)

Etisk dilemmaspil om aktiv dødshjælp

Dokumentar: Adam og Eva (6), CFU (30 min.)

Debatartikel: 17-årig overlevede terrorangreb i Belgien. Nu har hun fået dødshjælp:

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/17-aarig-overlevede-terrorangreb-i-belgien-nu-har-hun-faaet-doedshjaelp>

Samfundsfag

Klima og bæredygtighed, Kap. 1.5

<https://klimaogbaeredygtighed.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=136>

<https://klimaogbaeredygtighed.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=141>

<https://klimaogbaeredygtighed.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=142>

<https://klimaogbaeredygtighed.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=143>

Ideologier:

Samfundsfag C, kap. 1.1 + 1.2

<https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=685>

<https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=686>

<https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=687>

<https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=688>

<https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=689>

<https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=691>

<https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=898>

Køn og ligestilling:

<https://kønogligestilling.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=129>

Velfærdsmodeller:

Samfundsfag C, kap. 16 + 16.1 + 16.2 + 16.3

<https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=416>

<https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=470>

<https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=469>

<https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=542>

Velfærdsudfordringer:

<https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=468>

	<p>https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=547 https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=548</p> <p>Supplerende materiale:</p> <p>FN's menneskerettighedserklæring Valgvideoer: Dansk Folkeparti: Vi elsker Danmark - YouTube Enhedslisten: Enhedslisten 2015 - YouTube Ny Borgerlige Alt det, vi kæmper for. - YouTube Liberal Alliance: Vi er til for dig - YouTube Socialdemokratiet: Danmark står overfor et valg - YouTube</p> <p>Video om velfærdsmodeller: Velfærdsstaten: Velfærdsmodeller</p>
Arbejdsformer	<p>[Angiv de væsentligste arbejdsformer, der er anvendt i forløbet, fx klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, projektarbejdsform, anvendelse af fagprogrammer, skriftligt arbejde, eksperimentelt arbejde.]</p> <p>Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/rollespil/gruppearbejde</p>

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 2	Historie (enkeltfagligt forløb inkl. DHO) Første Verdenskrig
Forløbets indhold og fokus	Forløbet beskæftigede sig med Første verdenskrigs udbrud, krigens forløb med fokus på soldaterne i skyttegravene samt freden i Versailles og dens konsekvenser for Tyskland i mellemkrigstiden. Forløbet havde desuden fokus på DHO, som tog udgangspunkt i erindringer fra skyttegravene og anvendelsen af fakta- og fiktionskoder i teksten.
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> -formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof -redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng -reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende, herunder en forståelse af samspillet mellem aktør og struktur
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> -nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsags-sammenhænge og periodiseringsprincipper -natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv -forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv -Holocaust og andre folkedrab -historiefaglige metoder -historiebrug

<p>Anvendt materiale.</p>	<p>La Belle epoque Kilde: Stefan Zweig: Verden af i går https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1487 Video: France Before WW1 - La Belle Époque? I THE GREAT WAR Special - YouTube (9 min.)</p> <p>Frem mod katastrofen Europa før ragnarok – fred og fremgang: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1458 Militarisme og nationalisme undergraver freden: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1459 Krudttønden eksploderer: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1460 Video: Første verdenskrigs aktører: How Did World War 1 Start?</p> <p>Årsagerne til krigen Aktør-struktur-analyse: Teori - aktør og struktur i historie (Uddrag) https://paasportetafhistorien.ibog.gyldendal.dk/?id=130 Video: Oplæg, ca 8 min https://www.youtube.com/watch?v=7OqZpZBv9yE&t</p> <p>Krigens forløb Troen på en kort angrebskrig brister: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1463 Krigen bliver hverdag: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1464 Den afgørende fase: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1465 Kilde: Brev fra tysk student på østfronten, dateret 16. oktober 1914 https://historieportalen.systeme.dk/?id=c4277 Det funktionelle kildebegreb: (bl.a. analyseskema helt nederst) https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1861 Billeder fra 1. verdenskrig: 1. verdenskrigs gru fortalt med 25 fantastiske fotos (dr.dk)</p> <p>Krigens karakter – slagmarken Skyttegrave og total krig: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1468 Øvelse til 'Historisk empati'. (Skyttegravskrig) https://historiefagligarbejdsbog.systeme.dk/index.php?id=169#c365 Nye våben: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1469 Nedbrydning af mennesket: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1470</p> <p>Ved fronten De nye våben (kortspillet) https://historieportalen.systeme.dk/?id=c5818 Teknologi: http://www.eurobeast.dk/verdenskrig/tekno.htm Julefreden (Kort film – 12 min): https://www.youtube.com/watch?v=NaBJhmkDKmc Skyttegravskrigens taktik: https://verdenefter1914idanskperspektiv.systeme.dk/?id=423 Videoer fra BBC: Why Trenches? - WW1 Uncut: Dan Snow - BBC Escaping the Trenches - WW1 Uncut: Dan Snow - BBC Conditions in Trenches - Dan Snow's Battle of the Somme Life in the Trenches WW1 Trench Warfare Explained</p>
----------------------------------	---

	<p>Film: Intet nyt fra Vestfronten, Netflix 2022.</p> <p>Livet i skyttegravene Dilemmaspil: Breve fra skyttegravene</p> <p>Hjemmefronten Kvinder får en ny rolle: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1473 Sult og rationering: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1474 Propaganda og pressekontrol: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1475</p> <p>Efter katastrofen Versaillesfreden: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1478 Revolutioner og opstande: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1479 Rollespil om freden i Versailles Krigen i kunsten: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1480</p> <p>Mellemløbet Faderopgøret: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1483 Weimarrepublikkens første svære år: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1484 På vej mod diktaturet: https://historieportalen.systeme.dk/?id=p1485 Serie: Babylon-Berlin afs. 1. DR: Babylon Berlin: Sæson 1 – 1. episode Se online her DRTV</p> <p>DHO Intro til opgaveskrivning, taksonomi, struktur osv.</p> <p>Foredrag Efterretningstjenestens historie, v. Efterretningsofficer Niels Klingenberg Vistisen.</p> <p>Folkedrab (Holocaust) Antijødisk propaganda som middel til magt: https://www.aldrigmere.dk/materialer/grundmaterialer/anti-joedisk-propaganda-som-middel-til-magt Stanton: Folkedrabets stadier: Stanton: Folkedrab som stadier folkedrab.dk Dokumentarfilm: Herrefolket (53 min.) CFU Kilde: Hitlers første brev om jødehad: https://historienet.dk/krig/2-verdenskrig/hitler/hitlers-foerste-brev-om-joedehad</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning/virtuelle arbejdsformer/projektarbejdsform/skriftligt arbejde/spil

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 3	Religion (enkeltfagligt forløb) Voodoo
Forløbets indhold og fokus	En introduktion til voodooens ånde verden, historie, ritualer og praksis med særligt fokus på begreber, ritualteori og medialisering.

Faglige mål	–formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof –redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng –diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier –sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af dansk, europæisk og global kultur og tænkning
Kernestof	–udvalgte sider af yderligere én religion –etiske, herunder religionsetiske, problemstillinger –religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid –religionsfaglige metoder.
Anvendt materiale.	<p><u>Introduktion og begreber</u></p> <p>–synkretisme, polyteisme, karisma, mana, Determinisme Introduktion: https://afro-caribiskreligion.systeme.dk/?id=130 Kulturmøde: https://afro-caribiskreligion.systeme.dk/?id=131 Afro-Caribiske religioner: https://afro-caribiskreligion.systeme.dk/?id=133 Rastafari, vodou og de surinamske maroners religion: https://afro-caribiskreligion.systeme.dk/?id=129 Ninian Smart: https://religion.systeme.dk/?id=467</p> <p><u>Vodous historie</u></p> <p>Vodou: https://afro-caribiskreligion.systeme.dk/?id=166 Vodous historie: https://afro-caribiskreligion.systeme.dk/?id=168</p> <p><u>Gudeverden/åndeverden</u></p> <p>Myter, guder og forfædreånder: https://afro-caribiskreligion.systeme.dk/?id=170</p> <p><u>Strukturfunktionalisme og konfliktteori</u></p> <p>Empiri og teori: https://afro-caribiskreligion.systeme.dk/?id=134 https://afro-caribiskreligion.systeme.dk/?id=132 Parsons: https://afro-caribiskreligion.systeme.dk/?id=136 Bourdieu: https://afro-caribiskreligion.systeme.dk/?id=135 (eksempel på teori) Papa Doc: https://da.wikipedia.org/wiki/Fran%C3%A7ois_Duvalier Dokumentar: Woodoo og zombier (59 min.) CFU</p> <p><u>Ritualer og praksis</u></p> <p>Ritualer og praksis: https://afro-caribiskreligion.systeme.dk/?id=171 (uddrag) Vodoo Ritual: https://www.youtube.com/watch?v=ncZPg7q5d6k Vodoo Ritual New Orleans: https://www.youtube.com/watch?v=ZePgj6rLV5k Tekst 7: Initiering: Et menneskes fødsel. https://afro-caribiskreligion.systeme.dk/?id=181 Ritualteori: Ritual Grundbogen til Religion C (systeme.dk) Rent og urent: https://begrebsnoegleltilreligion.systeme.dk/?id=202</p>

	<p><u>Voodoo i poulærkulturen</u> Medialisering, 'En god historie om religion': https://engodhistorieomreligion.systime.dk/?id=164 https://engodhistorieomreligion.systime.dk/?id=165 https://engodhistorieomreligion.systime.dk/?id=166 Film: The Skeleton Key, Gyser/Thriller 2005. (set af halvdelen af klassen) Film: Prinsessen og frøen, Musical/Fantasy tegnefilm, Disney, 2009. (set af halvdelen af klassen). Evt. Guder, myter og ritualer: Religion har fået en fast rolle i tv-serier: https://www.dr.dk/nyheder/kultur/tro/guder-myter-og-ritualer-religion-har-faaet-en-fast-rolle-i-tv-serier Musikvideo: https://www.youtube.com/watch?v=sPn2HP8cAbo</p> <p><u>Synkretisme</u> 3 artikler: https://www.religion.dk/viden/n%C3%A5r-religioner-smelter-sammen https://www.religion.dk/verden-rundt-n%C3%A5r-religioner-m%C3%B8des-og-blandes/i-haiti-hedder-skt.-peter-ogs%C3%A5-papa-legba https://www.kristendom.dk/globalt-nyt/pr%C3%A6st-tog-menneskehoved-med-i-kirken</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, projektarbejdsform, eksperimentielt arbejde

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 4	Politik - Samfundsfag (enkeltfagligt forløb)
Forløbets indhold og fokus	[Et kort resumé af forløbets indhold og fokus, herunder hvilke centrale problemstillinger, der har været arbejdet med.]
Faglige mål	[Angiv hvilke faglige mål fra læreplanen, der særligt har været arbejdet med i dette forløb]
Kernestof	[Angiv hvilket kernestof fra læreplanen, der har været centralt i dette forløb]
Anvendt materiale.	[Angiv hvilke materialer, der har været anvendt i forløbet, fordelt på kernestof og supplerende stof. Angiv desuden omfanget i form af antal sider/procent og en angivelse af forløbets samlede undervisningstid og fordybelsestid (opgøres i timer a 60 minutter. Læs mere herom i bekendtgørelse af lov om de gymnasiale uddannelse § 19)]
Arbejdsformer	[Angiv de væsentligste arbejdsformer, der er anvendt i forløbet, fx klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, projektarbejdsform, anvendelse af fagprogrammer, skriftligt arbejde, eksperimentelt arbejde.]

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 5	Rusland (tværfagligt forløb)
Forløbets indhold og fokus	<p><u>Historie</u> Et forløb om Sovjetunionens historie med forskellige nedslag fra den russiske revolution og op til Sovjetunionens sammenbrud. Herunder ideologier som kommunismen og liberalismen. Især med et fokus på statens magtanvendelse over for klassefjender som kulakkerne og kirken. Fokus på historiebrug. Undervejs har vi trukket tråde op til krigen mellem Rusland og Ukraine.</p> <p><u>Religion</u> Forløbet har haft to fokusområder. 1. Den ortodokse kirke med særlig vægt på forholdet mellem kirken og staten, mytologiseringen og konsekvenserne heraf. 2. Sovjetunionens opgør med kirken. Sovjetunionens civilreligiøse dyrkelse af fx Lenin, staten, revolutionen og Sovjetunionens rolle under anden verdenskrig, herunder civilreligiøse ritualer og helligsteder.</p> <p><u>Samfundsfag</u> I samfundsfagsdelen har kursisterne fået kendskab til forskellige forståelser af globalisering. Det politiske system i Rusland er især blevet sammenlignet med det danske, og der har været meget fokus på forskellige styreformers, og hvilke(n) som kendetegner Rusland. I forløbets afslutning blev der kigget nærmere på konsekvenserne af invasionen i Ukraine, herunder omstændighederne for de ukrainske flygtninge i andre lande.</p>
Faglige mål	<ul style="list-style-type: none"> –anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande –formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof –redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng –reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende, herunder en forståelse af samspillet mellem aktør og struktur –diskutere egne og andres kulturelle værdier i forhold til nutidige og fortidige værdier –anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen –sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af dansk, europæisk og global kultur og tænkning –undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber samt kvalitative og kvantitative data.
Kernestof	<p><u>Historie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> –nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper –natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv –forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv –styreformers i historisk og nutidigt perspektiv

	<p>–Holocaust og andre folkedrab –ideologernes kamp i det 20. århundrede –historiefaglige metoder –historiebrug.</p> <p><u>Religion</u> –kristendom, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster –udvalgte sider af yderligere én religion –etiske, herunder religionsetiske, problemstillinger –religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid –religionsfaglige metoder.</p> <p><u>Samfundsfag</u></p>
<p>Anvendt materiale.</p>	<p>Historie</p> <p><u>Intro</u> Dokumentarfilm: 'Truslen mod Ukraine – optakten'. https://www.dr.dk/drtv/se/truslen-mod-ukraine_-optakten_303649</p> <p><u>Ideologier</u> Socialisme: https://ideologi.systime.dk/?id=143 Sovjetunionen: https://ideologi.systime.dk/?id=170 Den Sovjetiske planøkonomi: https://verdenefter1914idanskperspektiv.systime.dk/?id=739 Liberalisme: https://ideologi.systime.dk/?id=142</p> <p><u>Den russiske revolution</u> CFU – film: Den russiske revolution (2) Frygt og paranoia.</p> <p><u>Aktør-struktur-analyse (opsamling)</u> Teori - aktør og struktur i historie (Uddrag) https://paasporetahistorien.ibog.gylden-dal.dk/?id=130 Video: Oplæg, (ca 8 min) https://www.youtube.com/watch?v=7OqZpZBv9yE&t Hele kapitel 1.1 fra KS-bogen https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=132 Kilde – revolution vedtaget af landsbyforsamling 1905 https://www.his2rie.dk/kildetekster/den-russiske-revolution/tekst-1/</p> <p><u>Første verdenskrig:</u> <i>Rusland finder den glemte verdenskrig frem igen</i>, https://www.kristeligt-dagblad.dk/historie/2014-05-26/rusland-finder-den-glemte-verdenskrig-frem-igen</p> <p><u>Rusland og den kolde krig</u> Grundbog:</p>

Fra Verdensmagt til sammenbrud (0,3 ns), <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=145>

Den Kolde Krig set fra Sovjetunionen (1 ns), <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=155>

Europa deles op (1 ns), <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=156>

Kilder:

Tekst 2: Erklæringen om det befriede Europa, <https://koldkrig.systime.dk/?id=1872>

Tekst 5: Ambassadør Novikovs analyse af USA's udenrigspolitik, <https://koldkrig.systime.dk/?id=1875>

Grundbog:

Sovjetunionen som supermagt (0,3 ns), <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=157>

Sikkerhed (0,7), <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=205>

Ideologi (0,8 ns), <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=204>

Teknologi (0,5), <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=202>

Kampen om hjerter og sind:

<https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=144>

Propaganda i den kolde krigs indledende fase:

<https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=166>

1950'ernes kommunistforskrækkelse:

<https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=167>

Køkkendebatten:

<https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=168>

Rumkapløbet:

<https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=169>

De Olympiske lege som politik:

<https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=170>

Kilder: 5.2: Hvem vinder den kolde krig?

<https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=172>

Livet i Sovjetunionen

Hverdagen i Østblokken 1945-1965: <https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=185>

Hverdagen i Østblokken 1965-1990: <https://denkoldekrigsverden.systime.dk/?id=184>

Det perfekte sovjetiske menneske/Homo Sovjeticus

Dokumentar: Skabelsen af homo Sovjeticus (51 min.) CFU

Erik Kulavig, Ansigt til ansigt med russerne: s. 116-117, 120-123.

Familiepolitik

1917-1930: Sovjetunionens historie s. 75-80

Kilde: Dekret udstedt i byen Vladimir 1918

Kilde: Lenins syn på seksualmoralen 1921

1930-1953: Sovjetunionens historie s. 141-143

Efter 1953: Sovjetunionens historie s. 200-203

Tabel: 13, 14 og 16

Kvindens stilling

Sovjetunionens historie s. 204-208 (uddrag).

Stalinismens forbrydelser:

Dokumentar: 'Sådan bliver man en tyrant', Ep. 4 (25 min.) Netflix.

[Hungersnøden i 1932-1933 | folkedrab.dk](https://folkedrab.dk)

Kilde: Klage over korninddrivelseskampagnen: <https://folkedrab.dk/eksempler-paa-folke-drab/stalinismens-forbrydelser>)

Erik Kulavig: Kilder til Rusland – fra tzar til Putin:

Tekst 6: Telegram fra Lenin til lokale partiledere 11.08.1918

Tekst 8: Ordre nr. 00447

Tjernobylulykken

HBO-serie : 'Chernobyl': afs. 1-2

Kilde: Øjenvidneberetning fra 'Bøn for Tjernobyl', s. 15-37 (uddrag).

Gorbatjovs tale 'Læren af Tjernobyl', Gorbatjov, Mikhail: Glasnost, Taler og interview, Forlaget Tiden 1987.

Sovjetunionens sammenbrud

Sammenbruddet (1,2 ns), <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=159>

Historiens afslutning, Fukuyama <https://ideologi.systeme.dk/?id=280#c899>

Det nye Rusland: <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=146>

Dokumentar: The Last days of the USSR, CFU (54 min).

Supermagten vakler (0,6 ns), <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=158>

Økonomi og levevilkår (0,8 ns), <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=208>

Teknologi og vestlig konkurrence (0,5 ns), <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=207>

Demokrati og lokal selvbestemmelse (1 ns), <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=206>

Religion: Ortodoks kristendom og Civilreligion

Intro til civilreligion

Afsnittene 'Definition' og 'Begrebet i historisk sammenhæng': <https://religion.systeme.dk/?id=724>

Afsnittet om Rousseau: <https://usahistoriesamfundreligion.systeme.dk/?id=c1035>

Artikel: [Civilreligion er folkets ubevidste religion - Religion.dk](https://religion.systeme.dk/?id=724)

Civilreligiøse helligsteder

Artikel: [Putin: Lenin er en kommunistisk helgen | Kristeligt Dagblad \(kristeligt-dagblad.dk\)](https://kristeligt-dagblad.dk)

Sovjetkommunismen havde religiøse træk

(Baggrund: [Lenin's Mausoleum - Wikipedia](https://da.wikipedia.org/wiki/Lenin's_Mausoleum)) -afs. Om hvorvidt Lenin skulle begraves eller ej efter Sovjetunionens sammenbrud.

Dokumentarfilm: Den balsamerede Lenin (53 min.) CFU

Civilreligiøse ritualer i Sovjettiden:

Mc Dowell: Soviet Civil Ceremonies: Bryllupsritualet s. 268

Foto: Soviet wedding. Photo by Bruno Barbey, Chernivtsi, Ukraine, 1988. www.sovietvisuals.com

Orthodox rituals meets Soviet ceremonies in Easter (uddrag):

<https://02varvara.wordpress.com/2013/05/09/orthodox-ritual-meets-soviet-custom-in-easter-celebrations/>

Marxistisk religionskritik

Marx: <https://religion.systime.dk/?id=609#c3899>

Opgave til Marxcitat: <https://religionskritik.systime.dk/?id=143#c1917>

Marxisme (leksikon) <https://litteraturensveje.systime.dk/?id=822#c4017>

Antireligiøs propaganda

Lovgivning om religion: [Soviet anti-religious legislation - Wikipedia](#) eller 'Sovjetunionens historie' s. 74.

Atheist Propaganda in Soviet Schools. 10 Antireligious posters (USSR):

<https://www.youtube.com/watch?v=4nR08R-Nwfc>

Plakat: Soviet anti-religion campaign posters. 'There Is No God!' www.sovietvisuals.com

Plakat: Soviet anti-religion campaign posters. 'Religion is poison! Protect the children!' www.sovietvisuals.com

Plakat: Soviet anti-religion campaign posters. "Women! Break away from the religious traps! Build socialism!" www.sovietvisuals.com

Plakat: Soviet propaganda poster. *Take and Eat, This is My Body*. Soviet propaganda poster, 1923, via BBC News.

Civilreligion i nutidens Rusland

Den store fædrelandskrig: [1.2.6 Den Store Fædrelandskrig | Flere sider af Rusland \(frydenlund.dk\)](#)

Det udødelige regiment: [3.4.1 Religiøs innovation | Flere sider af Rusland \(frydenlund.dk\)](#)

Kildetekst 15: <https://www.frydenlund.dk/ekstramateriale/bogserien-flere-sider-af/kildetekster-til-flere-sider-af-rusland/kildetekst-15/>

Kildetekst 14: <https://www.frydenlund.dk/ekstramateriale/bogserien-flere-sider-af/kildetekster-til-flere-sider-af-rusland/kildetekst-14/>

Den russisk-ortodokse kirke

Læreroplæg som introduktion:

Religion i Rusland: <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=173>

Kristendommens indførelse i Kiev-Rusland: <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=181>

Kirkehistoriens aktualitet: <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=182>

Moskva og Konstantinopel: <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=183>

Russisk-Ortodoks gudstjeneste m. Kirill (7 min.)

<https://www.google.com/search?q=ortodoks+gudstjeneste+video&og=ortodoks+gudstjeneste+video&aqs=chrome..69i57j33i160.10699j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8#fpstate=ive&vld=cid:746cd446,vid:7Nc-1-xQr1o>

Den ortodokse kirkes lære

<https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=184>

<https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=185>

<https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=187>

<https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=188>

<https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=189>

<https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=190>

Mytologisering

Det hellige Rusland: <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=178>

Den nationale mytologisering: <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=194>

Andre mytologiseringer: <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=179>

Evangelikal mytologisering: <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=195>

Rusland i eskatologien: <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=196>

Video: Pussy Riot <https://www.youtube.com/watch?v=1s-ZN2yZzWw>

Artikel: Putin vil gøre homoseksuelle ægteskaber forfatningsstridige <https://www.kristeligt-dagblad.dk/udland/putin-vil-goere-homoseksuelt-aegteskab-forfatningsstridigt>

Symfonia- kirken og konflikten i Ukraine

Kristendommens genkomst i Rusland: [Back in business: Christianity's second coming in Russia | 60 Minutes Australia - YouTube](https://www.youtube.com/watch?v=1s-ZN2yZzWw) (12 min.)

Artikel: Russian Patriarch Kirill Says Dying In Ukraine 'Washes Away All Sins (bruge uddrag)

<https://www.rferl.org/a/russia-patriarch-kirill-dying-ukraine-sins/32052380.html?fbclid=IwAR2SIDtgKR65xmpfwcG-spusq2eHpzDKstNIBH9w1bXIUR4NW76ctVdxg6x8>

Artikel: Ukrainsk præst beskyldt for at glorificere Rusland får husarrest

<https://www.berlingske.dk/internationalt/ukrainsk-praest-beskyldt-for-at-glorificere-rusland-faar-husarrest?referrer=RSS>

Artikel: Historisk kloster i Ukraine ransaget: Efterretningstjeneste ledte efter russiske spioner og våben

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/kirke-og-tro/historisk-kloster-i-ukraine-ransaget-efterretningstjeneste-ledte-efter-russiske>

Artikel: Rusland og Ukraine udkæmper en krig i krigen – og i dag udløber kontroversiel deadline

<https://nyheder.tv2.dk/udland/2023-03-28-rusland-og-ukraine-udkaemper-en-krig-i-krigen-og-i-dag-udloeber-kontroversiel>

Kirke og stat: <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=177>

Kirke-og-stat-forholdet (Symfonia): <https://fleresiderafrusland.ibog.frydenlund.dk/?id=193>

Arbejdsfor-
mer

Klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, projektarbejdsform, spil

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 6	Historie (enkeltfagligt forløb) Vikingetiden
Forløbets indhold og fokus	Vikingetiden med fokus på blandt andet fortolkninger af arkæologiske fund, vikingernes betydning for danskere, periodisering, vikingernes samfund.
Faglige mål	<p>anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande</p> <p>formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt på fagenes taksonomiske niveauer med anvendelse af faglig terminologi</p> <p>anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen</p>
Kernestof	<p>nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsagssammenhænge og periodiseringsprincipper</p> <p>–natur, teknologi og produktions betydninger for mennesker i historisk og nutidigt perspektiv</p> <p>–forholdet mellem aktør og struktur i et historisk og nutidigt perspektiv</p> <p>historiefaglige metoder</p> <p>–historiebrug.</p> <p>dansk historie og identitet</p>
Anvendt materiale.	<p>'Historien om Danmark afs. 3' - Vikingetiden. https://www.dr.dk/drtv/episode/historien-om-danmark_-vikingetiden_145565 (58 min.)</p> <p>Video: Hvad kan vi bruge vikingerne til? Hvad kan vi bruge vikingerne til? - YouTube (7 min.)</p> <p>Vikingetiden blev til i 1800-tallet https://historieportalen.systeme.dk/?id=253</p> <p>Studie af vikingetiden https://historieportalen.systeme.dk/?id=254</p> <p>Vikingernes verden ved Tissø https://www.youtube.com/watch?v=S4o0ZRgDFuc (8 min)</p> <p>Samfundets orden https://historieportalen.systeme.dk/?id=258</p> <p>Livet på gården https://historieportalen.systeme.dk/?id=259</p> <p>Fra subsistensøkonomi til storproduktion https://historieportalen.systeme.dk/?id=260</p>

Kloge koner og stærke storfruer – vikingekvinder var ikke kun husmødre
<https://www.dr.dk/nyheder/kultur/historie/kloge-koner-og-staerke-storfruer-vikingekvin-der-var-ikke-kun-husmoedre>

Kvinder i vikingetiden, Danmarkshistorien
<https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/kvinder-i-dan-marks-vikingetid/>

Varberg, Viking – Ran, ild og sværd (2019) Gyldendal. S. 333-336 om Ragnild

Nye transportformer: <https://historieportalen.systeme.dk/?id=262>

Dokumentar: Da vikingetiden blev opfundet: <https://www.youtube.com/watch?v=mOLCXkIPHys> (27 min.)

En global verden: <https://historieportalen.systeme.dk/?id=263>

En økonomisk revolution: <https://historieportalen.systeme.dk/?id=264>

Handelsbyerne Hedeby og Ribe: <https://historieportalen.systeme.dk/?id=265>

Kilde: Ibn Fadlans beskrivelse af vikingerne ved Volga (gloser under teksten): <https://historieportalen.systeme.dk/?id=249#c785>

De gamle guder: <https://historieportalen.systeme.dk/?id=267>

Video (ikke artiklen): [Vikingerne helgarderede sig med mange guder: Her er 5 du nok ikke har hørt om | Historie | DR](#) (2 min.)

Thietmars beskrivelse af offerfesten i Lejre: <https://historieportalen.systeme.dk/?id=268>
Menneskeofringer: [Menneskeofringer - YouTube](#)

Præstekonger: <https://historieportalen.systeme.dk/?id=269>

T 27. Sigurd Jarls blót, Haakon den Godes saga, s. i 'Vikingerne religion og livsanskuelse', s. 189-190.

De hellige kvinder - Vølverne: <https://historieportalen.systeme.dk/?id=270>
(Evt. T38: Sejd, Erik den Rødes saga, i 'Vikingerne religion og livsanskuelse' s. 210-213).

Kristendommen kommer til Danmark: <https://historieportalen.systeme.dk/?id=271>

Kilde: Widukinds beretning om Poppo og Harald (kort tekst): https://natmus.dk/fileadmin/user_upload/Editor/natmus/undervisning/billeder/viking/Viking_dokumenter/Widukinds_beretning_om_Poppo_og_Harald_1.pdf

Krigerliv (Historieportalen), <https://historieportalen.systeme.dk/?id=246>

DR her hærgede vikingerne vild og voldsomt

<https://www.dr.dk/nyheder/kultur/historie/grafik-her-haergede-vikingerne-vildt-og-vold-somt>

	<p>Fra Høvdingesamfund til centralisering (Historieportalen), https://historieportalen.systeme.dk/index.php?id=247</p> <p>Nationalmuseet "Tag med vikingerne på togt" (særudstilling), https://www.viking.natmus.dk/</p> <p>Jim Lyngvilds udstilling på Nationalmuseet, https://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/dommen-over-lyngvilds-vikinger-er-faldet-0</p> <p>Vikings, afsnit 1 (hvis der er tid), derefter minioplæg om "virkelige" vikinger (de fleste fra serien) alternativt "togtet" (afsnit 1) på DR1, https://www.dr.dk/drtv/se/togtet_-vikingeres-store-droemme_378819</p> <p>Skema til historiebrug: https://historiefagligarbejdsbog.systeme.dk/index.php?id=186&L=0</p>
Arbejdsformer	[Angiv de væsentligste arbejdsformer, der er anvendt i forløbet, fx klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, projektarbejdsform, anvendelse af fagprogrammer, skriftligt arbejde, eksperimentelt arbejde.]

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 7	Religion (enkeltfagligt forløb): Buddhismen
Forløbets indhold og fokus	Et kort forløb om buddhismens historie, centrale begreber og praksis, med særligt fokus på nutidige fremtrædelsesformer i vesten. Fokus på religion i det senmoderne samfund og diskussion af begrebet 'religiøs appropriation'.
Faglige mål	<p>–anvende og kombinere viden, kundskaber og metoder fra fagene i faggruppen til at opnå indsigt i historiske, samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge i Danmark og i andre lande</p> <p>–formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kerne</p> <p>–sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af dansk, europæisk og global kultur og tænkning.</p> <p>–formidle faglige sammenhænge både mundtligt og skriftligt på fagenes taksonomiske niveauer med anvendelse af faglig terminologi</p>
Kernestof	<ul style="list-style-type: none"> - udvalgte sider af yderligere én religion - etiske, herunder religionsetiske, problemstillinger - religionsfaglige metoder.
Anvendt materiale.	<p>Religion i det senmoderne samfund</p> <p>Religion i det senmoderne samfund: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=280</p> <p>Fakta om religion i det senmoderne samfund: https://grundbogentilreligionc.systeme.dk/?id=279</p> <p>Intro til Buddhismen</p> <p>Tro i Thy (kort uddrag) af Ida Hammerich Nielson https://auhist.au.dk/showroom/presentationer/avisere-blade-og-magasiner-fra-au/univers/2010/artikler/nr14/troithy/</p>

	<p>Fem skarpe om Buddhismen (20 min.) CFU Buddhalegenden: https://horisontc.systime.dk/?id=164#c1563 'Birth of Prince Siddharta' (3,5 min.): https://www.youtube.com/watch?v=sWD-cpZTqzk Benares-talen https://religion.systime.dk/?id=c3859 Video: Anne Klysner - På Herrens Mark - Buddhisme Buddhismens historie: https://horisontc.systime.dk/?id=p160 De 5 skandhaer: https://buddhisme.systime.dk/?id=c303 Nirvana? https://buddhisme.systime.dk/?id=c591 Film: Buddha og millionæren (CFU)</p> <p>Karma: Karma: https://www.religion.dk/leksikon/karma 2 tekster om Karma: Udana 51, Milindapanha 65.</p> <p>Samsara: 5. Årsagskæden, At Vinaya-pitaka 1, 1-2' Livshjulet</p> <p>Retninger i Buddhismen Retninger i Buddhismen: https://www.religion.dk/viden/buddhismens-tre-hovedretninger Nirvanisk, karmisk og apotropæisk buddhisme: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=c676&L=0 Buddhisme i Danmark og Vesten: https://www.religion.dk/buddhisme/buddhisme-i-danmark-og-vesten.</p> <p>Danskerne og Buddhismen: Jørn Borup: "Danskerne er vilde med buddhisme i teorien", Kristeligt Dagblad 3.4.2013. https://www.kristeligt-dagblad.dk/kirke-tro/danskerne-er-vilde-med-buddhisme-i-teorien Video (5 min.): Nærvær og opmærksomhed i Folkeskolen: Nærvær og opmærksomhed i skolen 2 Kritik: Buddhistisk praksis har sneget sig ind i Folkeskolen, Kristeligt Dagblad, 28. november, 2018.</p> <p>Konversion: Rambos teori om konversion: https://begrebsnoeglentilreligion.systime.dk/?id=c342 Morten blev buddhist som 21-årig!: https://www.dr.dk/mitliv/morten-blev-buddhist-som-21-aarig-foer-var-jeg-hurtig-til-skyde-skylden-paa-andre</p> <p>Religiøs appropriation: MET GALA 2018: (fotos) https://www.thecut.com/2018/05/met-gala-2018-dresses-red-carpet.html When it comes to religious appropriation, Northeastern professor says it could be better to borrow more, not less. https://news.northeastern.edu/2022/11/01/religious-appropriation-ethics/ Er det religionstyveri, når vi ruller yogamåtten ud?: https://videnskab.dk/kultur-samfund/er-det-religionstyveri-naar-vi-ruller-yogamaatten-ud/</p>
Arbejdsformer	klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, diskussion.

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 8	Samfundsfag (enkeltfagligt forløb): Samfundøkonomi og økonomisk politik
Forløbets indhold og fokus	<p>Økonomityper: Planøkonomi, markedsøkonomi og blandingsøkonomi (sat i relation til ideologier og fokus på udbud/efterspørgsel)</p> <p>Økonomiske mål og deres indbyrdes konflikter Højkonjunktur og lavkonjunktur (og overophedning af økonomien) Det økonomiske kredsløb Ekspansiv og kontraktiv finanspolitik</p> <p>Arbejdsmarkedspolitik</p> <p>Ekspansiv og kontraktiv pengepolitik</p> <p>Med fokus på, at man bruger forskellig økonomisk politik afhængig af typen af ledighed Pengepolitik</p> <p>Analyser med brug af kernebegreber og teori</p>
Faglige mål	formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof undersøge samfundsmæssige sammenhænge, mønstre og udviklingstendenser med brug af begreber
Kernestof	Det økonomiske kredsløb, økonomiske mål og økonomiske styringsinstrumenter Økonomiske styringsinstrumenter omfatter økonomisk politik (finanspolitik m.m.)
Anvendt materiale.	<p>Kernestof: Afsnit fra <i>Samf C</i> af Maria Bruun Bundgaard et al.: 10.1 Hvad er økonomi? Samf C – din samfundsfagsbog (systeme.dk)</p> <p>10.4 Økonomiske mål Samf C – din samfundsfagsbog (systeme.dk)</p> <p>Supplerende: Figur over udvikling i BNP: https://nyheder.tv2.dk/business/2022-02-28-storste-bnp-vaekst-i-danmark-i-27-ar</p> <p>Figur over ledighed: https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/bag-tal/2022/2022-06-24-fakta-arbejdsmarked</p> <p>Afsnit fra <i>Samf C</i> af Maria Bruun Bundgaard et al.: 10.2 Det økonomiske kredsløb Samf C – din samfundsfagsbog (systeme.dk)</p> <p>Afsnit fra <i>Samf C</i> af Maria Bruun Bundgaard et al.: 10.3 Penge og renter Samf C – din samfundsfagsbog (systeme.dk)</p> <p>Afsnit fra <i>Samf C</i> af Maria Bruun Bundgaard et al.: 10.5 Økonomisk politik Samf C – din samfundsfagsbog (systeme.dk)</p>

	<p>Finanspolitik Luk samfundet op! (forlagetcolumbus.dk)</p> <p>7.2 Hvad er finanspolitik, og hvordan virker den? Økonomibogen (forlagetcolumbus.dk)</p> <p>Afsnit fra <i>Samfundsfag C</i> af Mads Beyer et al. (med dertilhørende underafsnit): https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=488</p> <p>Bæredygtighed: https://samfnub.systime.dk/?id=349 https://samfnub.systime.dk/?id=350 https://samfnub.systime.dk/?id=351 https://samfnub.systime.dk/?id=352</p> <p>Artikler: https://www.information.dk/debat/2014/07/baeredygtighed-stedet-vaekst https://politiken.dk/indland/art8729085/De-m%C3%A5tte-igen-og-igen-forklare-hvorfor-fabrikken-i-statsministerens-hjemby-skal-have-s%C3%A6rbehandling</p>
Arbejdsformer	Klasseundervisning/gruppe arbejde

Nb! Et skema for hvert forløb

Forløb 9	Kulturmøder (tværfagligt forløb)
Forløbets indhold og fokus	<p>Historie: Forløbet handler om indvandringens og integrationens historie i Danmark fra 1945 og frem til i dag, med fokus på udlændingelovene og den skiftende politiske debat om integration i perioden.</p> <p>Religion: Forløbet handler om islams historie, tro og praksis med særligt fokus på islam i Danmark. Fx konversion, unge muslimer i Danmark og kultursammenstød.</p>
Faglige mål	<p>–formulere, forklare, undersøge og diskutere flerfaglige og enkeltfaglige problemstillinger ved anvendelse af begreber og viden fra fagenes kernestof</p> <p>redegøre for forskellige livsanskuelser, religioner og politiske grundholdninger samt analysere deres betydning i en historisk og aktuel sammenhæng</p> <p>anvende viden om centrale begivenheder og udviklingslinjer til at opnå forståelse af sammenhænge af kulturel og samfundsmæssig art i Danmark i samspil med omverdenen</p> <p>–sætte religionerne og deres virkningshistorie i relation til udvalgte aspekter af dansk, europæisk og global kultur og tænkning</p> <p>–argumentere for et synspunkt på et fagligt grundlag og kunne indgå i en faglig dialog</p> <p>–kunne indgå i en demokratisk debat og diskutere konsekvenserne af forskellige synspunkter.</p>

<p>Kernestof</p>	<p>Historie: -dansk historie og identitet -nedslag i verdens og Europas historie fra antikken til i dag, herunder forskellige typer af årsags-sammenhænge og periodiseringsprincipper -ideologiernes kamp i det 20. århundrede -globalisering og kulturmøder i historisk og nutidigt perspektiv -historiefaglige metoder</p> <p>Religion: -islam, navnlig med henblik på dens europæiske og danske fremtrædelsesformer, herunder både nutidige og klassiske tekster -religioners samfundsmæssige, politiske og kulturelle betydning i fortid og nutid -religionsfaglige metoder</p>
<p>Anvendt materiale.</p>	<p>Historie: kap. 2: https://dennyindvandring.systime.dk/?id=134 Dokumentarfilm: 'Indvandringens historie (4) Danmark omfavner ungarerne' på www.mitcfu.dk. (38 min.)</p> <p>Dokumentar: Indvandringens historie (5) Gæsterne der blev. (CFU) (40 min.)</p> <p>Kilde: 'Fremmedarbejderen – en konkurrent Kilde: 'Velkommen, Mustafa'.</p> <p>Indvandring som trussel (1983-1993): https://dennyindvandring.systime.dk/?id=250#c760</p> <p>Dokumentar: Indvandringens historie (6). Politiske flygtninge til Danmark. CFU (39 min.)</p> <p>Udlændingeloven af 1983: https://dennyindvandring.systime.dk/?id=181 Hvem kom til Danmark i 1983-1993?: https://dennyindvandring.systime.dk/?id=182 Nye kritiske røster: https://dennyindvandring.systime.dk/?id=183 De positive stemmer: https://dennyindvandring.systime.dk/?id=184 Dronningens nytårstale 1984 → TV Avisen (2 min.) https://www.youtube.com/watch?v=On_UxFO6Y2s</p> <p>Kilde: "Den for og bagvendte nationalisme", Glistrup 1986 https://www.youtube.com/watch?v=ul1tSn24_Ls</p> <p>Kilde: Interview med Ishøjs borgmester 1987: https://dennyindvandring.systime.dk/?id=193</p> <p>Video: https://dennyindvandring.systime.dk/?id=250#c761 Hvem kom til Danmark? https://dennyindvandring.systime.dk/?id=196 De bosniske flygtninge: https://dennyindvandring.systime.dk/?id=197 Flygtninge fra Somalia: https://dennyindvandring.systime.dk/?id=198 Kilde: Tale af Pia Kjærsgaard, DF's årsmøde 1999 (kort uddrag): https://dennyindvandring.systime.dk/?id=205#c498</p> <p>Video (4 min.): Indvandring i terrorsens tidsalder: https://dennyindvandring.systime.dk/?id=250#c762</p>

Udlændingepolitik i perioden; <https://dennyindvandring.systime.dk/?id=208>

Indfødsretsprøven: (ny test kommer i nov. 23) <https://www.dr.dk/nyheder/indland/test-dig-selv-kan-du-blive-dansk-statsborger-2>

Al-Qaeda og den 11. September (5,5 normalsider)

<https://kamp.systime.dk/?id=130>

Krigen mod terror (4,6 normalsider)

<https://kamp.systime.dk/?id=167>

Kilder

Fatwa (1,4 normalsider)

<https://kamp.systime.dk/?id=191>

"Nationens tilstand" (1,9 normalsider)

<https://kamp.systime.dk/?id=192>

[Muhammedkrisen delte folket i tre | Information](#)

Frikadeller i Randers: DR 2016 <https://www.dr.dk/nyheder/kultur/medier/randers-paa-verdenskortet-med-frikadellegate>

Lokalpolitikere om frikadelle-sagen

<https://stiften.dk/oestjylland/frikadellegate-randers-tvinger-alle-institutioner-til-at-servere-svinekoed>

Kæmpe frikadellen

<https://www.dr.dk/nyheder/regionale/oestjylland/kaempe-frikadelle-kunstvaerk-hylder-svinekoedssagen-i-randers>

Maskeringsforbud, 2018

<https://www.dr.dk/nyheder/indland/fra-i-dag-kan-ayesha-faa-en-boede-gaa-paa-gaden-jeg-tager-aldrig-min-niqab-af#!/>

Straffeloven - maskeringsforbud

<https://danskelove.dk/straffeloven/134b>

Film: Muhammedkrisen under huden (60 min.) CFU

Religion: Islam

Intro til Islam

Islam indefra og udefra: <https://islam.systime.dk/?id=252>

5 skarpe om islam (20 min.), CFU

Mange måder at være religiøs på <https://islam.systime.dk/?id=231>

Islam og muslimer: <https://islam.systime.dk/?id=147>

Helligskrifter: <https://islam.systime.dk/?id=150>

Muhammed - Guds sidste sendebud: <https://islam.systime.dk/?id=148>

Splittelse: <https://islam.systime.dk/?id=199>

Udbredelse og kulturmøde: <https://islam.systime.dk/?id=149>

Tro og praksis

De 6 trosartikler: <https://islam.systime.dk/?id=151>

De 5 søjler: <https://islam.systime.dk/?id=152>

Ninian Smarts religionsmodel: <https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=c989>

	<p>Film: Mekka Diaries https://www.youtube.com/watch?v=q7q_LcqbvKI (15 min.)</p> <p>Sharia Sharia: https://islam.systime.dk/?id=156 Forbudt/tilladt: https://islam.systime.dk/?id=157 Brevkasse: www.Islamsvar.dk Jihad: https://islam.systime.dk/?id=155</p> <p>Ung muslim i Danmark At være muslim i Danmark: https://islam.systime.dk/?id=237 "I gymnasiet med Allah": I gymnasiet med Allah Klassisk og moderne islam (systime.dk) Nyhedsartikel: Muslimsk censor nægter at give kvindelige elever hånd: https://nyheder.tv2.dk/2013-06-14-muslimsk-censor-naegter-at-give-kvindelige-elever-haand 'Unge piger og alkohol' og diskutér spørgsmålene: https://psy.au.dk/fileadmin/CRF/STOF/STOF.pdf er/STOF UNGE/STOF unge 2018 S. 22 - Alkohol. Ung. Kvinde. Muslim.pdf</p> <p>Konversion Rambos konversationsteori: https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=c979 Læs teksten: Konvertitter – at vælge islam Klassisk og moderne islam (systime.dk) Dokumentarfilm på CFU: "Når naboens datter bliver muslim". (44 min.)</p> <p>Islam og det senmoderne samfund Islam og det senmoderne samfund: https://islam.systime.dk/?id=247 Er islam foreneligt med demokrati: https://islam.systime.dk/?id=215 Video: Shariazoner i Tingbjerg (5,5 min) maj 2013 https://www.youtube.com/watch?v=-Ch64dkivM0&t=8s Attentatet på Salman Rushdie: The attack on Salman Rushdie, and on free speech Lovforslag mod koranafbrændinger: https://www.ft.dk/samling/20222/lovforslag/L133/som_fremsat.htm (se pdf) Radio: https://www.dr.dk/lyd/p1/p1-morgen/p1-morgen-2023/p1-morgen-11802333313 fra 8:09-19:22 (Kassem Rachid, Imam ved Flensborg Moske interviewes)</p>
Arbejdsformer	[Angiv de væsentligste arbejdsformer, der er anvendt i forløbet, fx klasseundervisning, virtuelle arbejdsformer, projektarbejdsform, anvendelse af fagprogrammer, skriftligt arbejde, eksperimentelt arbejde.]